



Sevgi Nehir

Nurgül Güngör Tavşanlı

Manisa Celal Bayar University, sevginehir78@gmail.com, Manisa-Turkey
Manisa Celal Bayar University, nurgul.gungor@hotmail.com, Manisa-Turkey

DOI	http://dx.doi.org/10.12739/NWSA.2021.16.2.1B0116	
ORCID ID	000-0003-1761-786X	0000-0002-1831-2171
Corresponding Author	Sevgi Nehir	

COVID-19 PANDEMİSİNİN HEMŞİRE VE EBE ÖĞRENCİLERİN KORKU VE KONTROL ALGISI ÜZERİNDEKİ ETKİSİ

ÖZ

Bu çalışma, Covid-19 pandemisinin hemşire ve ebe öğrencilerinin korku ve kontrol algısı üzerindeki etkisinin değerlendirilmesi amacıyla yapılmıştır. Araştırma, Manisa Celal Bayar Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesinde Ekim -Aralık 2020 tarihleri arasında Hemşirelik, Ebelik bölümü öğrencileri ile yapılmıştır. Kesitsel ve tanımlayıcı özellikte olan çalışmanın örneklemini 411 öğrenci oluşturmaktadır. Veri toplamak için; Tanıtım Formu, Korku ve Kontrol Duygusu Ölçeği ve Koronavirüs Korkusu Ölçeği kullanılmıştır. Verilerin analizinde sayı, yüzde, ortalama, independent student t testi, ANOVA ve korelasyon testleri kullanılarak analiz edilmiştir. Öğrencilerin yaş ortalaması 19.59±1.63 (min 17-max 32)'dir. Öğrencilerin %85.2'si kadın %14.8'i erkektir. Öğrencilerin %63.7'u hemşirelik, %14.8'i ebelik bölümündedir. Öğrencilerin %53.0'ı Covid-19'lu hastalara bakım vermede istekli olmadığını, %63.5'i Covid-19 ile ilgili eğitim almak istediğini belirtmiştir. Covid-19 korku ölçeğinin toplam puan ortalaması 19.62± 4.97'dir. Korku ve kontrol algısı ölçeğinin toplam puan ortalaması 10.47±7.37'dir. Uzmanlar öğrencilere bilgi ve Covid-19'dan korunmanın yollarını sağlamalıdır.

Anahtar Kelimeler: Covid-19 Korkusu, Korku, Tehdit,
Kontrol Algısı, Öğrenciler

THE EFFECT OF COVID-19 PANDEMIC ON THE NURSING AND MIDWIFERY STUDENTS' PERCEPTION OF FEAR AND CONTROL

ABSTRACT

This study was conducted to evaluate the effect of the Covid-19 pandemic on the fear and control perception of nurses and midwives students. The research was conducted in Manisa Celal Bayar University Faculty of Health Sciences between October and December 2020 with the students of Nursing and Midwifery Department. The sample of this cross-sectional and descriptive study consists of 411 students. To collect data; Introduction Form, Fear and Control Sense Scale and Coronavirus Fear Scale were used. In the analysis of data were used number, percentage, mean, independent student t test, ANOVA and correlation tests. The average age of the students was found to be 19.59±1.63 (min 17-max 32). 85.2% of the students are female, male (14.8%), nurse students (63.7%), midwifery students (14.8%), not willing to care for patients with Covid-19 (53.0%), want to receive training on Covid-19 (63.5%) were determined. The total score average of the Covid-19 fear scale is 19.62±4.97. The total mean score of the fear and control perception scale is 10.47±7.37. Experts should provide to students information and ways of protection from Covid-19.

Keywords: Covid-19 Fear, Fear, Threat, Perception of Control,
Students

How to Cite:

Nehir, S. ve Güngör Tavşanlı, N., (2021). Covid-19 Pandemisinin Hemşire ve Ebe Öğrencilerin Korku ve Kontrol Algısı Üzerindeki Etkisi. Medical Sciences, 16(2):141-150, DOI: 10.12739/NWSA.2021.16.2.1B0116.

1. GİRİŞ (INTRODUCTION)

Son günlerde ortaya çıkan ve tüm dünyanın gündemine oturan Covid-19 virüsü herkeste yoğun bir korku ve kaygı yaratmıştır. Virüsün bulaşıcı olması, tedavisinin henüz bulunamaması ve ölümlle sonuçlanabilmesi korkunun esas sebebidir. Dünya üzerinde artan vaka sayıları ve ölümler bu hislerin sürekli tetiklenmesine sebep olmaktadır [1]. Virüsün bulaşma korkusu, yüksek düzeyde stres, panik, endişe, gerginlik, huzursuzluk, fobiler, uyku ve beslenme sorunları, obsesif düşünceler son zamanlarda bizi sık sık ziyaret ediyor. Salgının yaşamda böyle bir takım değişiklikler yaratması, olağanüstü duruma verilen olağan ve sağlıklı tepkilerdir. Kaygının sağlıklı bir tarafı vardır, bizi virüse karşı korunabilmek için harekete geçirir. Ancak hissedilen duygunun şiddeti kontrol edilemez bir hal aldığında sağlıksız bir tablo ortaya çıkabiliyor. Devam eden Covid-19 salgın tehdidi, belirsizlik, endişe, korku ve kontrol kaybı hissine yol açtığı için insanların  zg rl  n  sınırlar. İnsanlar, güvenlik tehdidi nedeniyle kendilerini tetikte hissetmekte ve gelecekteki belirsizlikten korkabilmektedir. Salgın gibi dış tehditler kontrol edilemez olarak algıland ında, insanların korku ve çaresizlik duygusu hissetmesine neden olmaktadır [2 ve 3]. Devam eden salgın tehdidi algısının, kontrol kaybı ve belirsizlik algılarından kaynaklanan artan endişe ve korkuya yol açtığı da vurgulanmaktadır [2 ve 3]. Bulaşıcı bir hastalık salgını yaratan Covid-19; kaçınılmaz stres, korku ve endişeye yol açmaktadır. Pandemi,   rencileri fiziksel, akademik, finansal ve psikolojik olarak etkilemiştir [4, 5 ve 6]. Kısa sürede, öğrencilerin kampüsten ayrılmal rı, yeni yaşam koşullarına uyum sağlamaları ve  evrimi i öğrenme platformlarına uyum sağlamaları istendiğinden, mezuniyet törenleri etkinliklerinin iptali veya ertelenmesinden öğrencilerin yaşamları önemli ölçüde de i mi tir [1 ve 7]. Üniversite   rencilerinin, yüz yüze derslerinin  evrimi i olması, internete erişimin zorluğu, ders döneminin askıya alınması öğrencileri olumsuz etkilemektedir[8 ve 9].

2. ÇALIŞMANIN  NEM  (RESEARCH SIGNIFICANCE)

Pandemi sırasında,  niversite öğrencileri, hastalığın sürekli yayılması, komplo teorileri, efsaneler, Covid-19'un korku yaratan medya haberleri, hayal kırıkl ı ve can sıkıntısından kaynaklanan olumsuzluklar ruh sağlığı açısından öğrenciler önemli risk altındadır [8, 9, 10 ve 11]. Covid-19   rencilerin sınıf arkadaşları ve hocalarından ayrı kalmalarına, evde kişisel alan eksikliğine ve ailede maddi kayıplara neden olmuştur. Pandemi nedeniyle  niversite mezunlarının kariyeri,   retim ve değerlendirmede yaşadıkları kesintilerden öğrenciler etkilenmiştir.

3. MATERYAL VE METOT (MATERIALS AND METHODS)

3.1. Araştırmanın Amacı ve Türü (Aim and Type of Research)

Bu  alı ma, Covid-19 tehdidi değerlendirmesinin hemşire ve ebe öğrencilerin korku ve kontrol algısı üzerindeki etkisinin değerlendirilmesi amacıyla kesitsel tanımlayıcı olarak yapılmıştır. Araştırma, Manisa Celal Bayar Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesinde Ekim-Aralık 2020 tarihleri arasında yapılmıştır.

3.2. Araştırmanın Evreni ve  rnekleme (The Research of Sampling)

Araştırmanın evrenini, Manisa Celal Bayar Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik, Ebelik bölümü 1., 2., 3., 4. Sınıf   rencileri oluşturmuştur (N=950). Araştırmanın  rnekleme b y kl   epiinfo istatistik paket programı kullanılarak %95 güven aral ında %5 hata payı 1.0 desen etkisi ile minimum 274   renci hesaplanmıştır. Araştırmamıza 411   renci katılmıştır.



3.3. Veri Toplama Araçları ve Verilerin Toplanması (Used Scales and Data Collection)

Veri toplamak için; Tanıtım Formu, Korku ve Kontrol Duygusu Ölçeği ve Koronavirüs Korkusu Ölçeği kullanılmıştır.

- **Tanıtım Formu:** Öğrencilerin sosyodemografik özellikleri ve koronavirüs ile ilgili bilgilerden oluşan sorulardan oluşmaktadır.
- **Korku ve Kontrol Duygusu Ölçeği:** Ölçek, geçerlilik güvenirliğini Şalcıoğlu ve ark. tarafından 2017 de yapılmıştır [2 ve 3]. Maddeler 0-4 arası bir ölçekte derecelendirilmiştir (0=hiç doğru değil; 4=çok doğru). Ölçek çalışmasında, Cronbach'ın α değeri .87 olarak bulunmuştur [2]. Ölçeği puanlardan toplam puan hesaplayarak değerlendirebilir. Bir kesme noktası bulunmuyor. Madde 1, 4, 8, 10 yaşamdaki çaresizliği, kalan maddeler 2, 3, 5, 6, 7, 9 süregiden tehdit algısına bağlı korkuyu ölçen maddeler. Alt maddeler üzerinden iki ayrı toplam puan da çıkarıp analizler yapılabilir.
- **Koronavirüs (Covid-19) Korkusu Ölçeği:** Orjinal ölçek Ahorsu ve ark. 2020 yılında gerçekleştirmiştir [12]. Türkçe'ye uyarlanması Bakıoğlu ve arkadaşları tarafından 2020 yılında geliştirilmiştir [13]. Alt boyut ve madde sayısı: Tek boyut ve 7 maddeden oluşmaktadır. Ölçeğin değerlendirilmesi: Ölçekte ters madde bulunmamaktadır. Ölçekten alınan toplam puan bireyin yaşadığı Koronavirüs (Covid-19) korkusu durumunu yansıtmaktadır. Ölçekten alınabilecek en düşük puan 7 en yüksek puan 35 puandır. Ölçekten yüksek puan almak Koronavirüs korkusunu yüksek yaşamak anlamına gelmektedir.

3.4. Verilerin Değerlendirilmesi (Data Evaluation)

Verilerin analizinde, SPSS for Windows 21.0 (Statistical Package for Social Sciences for Windows) programı kullanılmıştır. Tanımlayıcı verilerin analizinde sayı, yüzde, ortalama, standart hata, en küçük ve en büyük değerler verilmiştir. Bağımsız farklı gruplar arasındaki ilişkinin incelenmesinde, independent student t testi, ANOVA ve korelasyon testleri kullanılarak analiz edilmiştir. İstatiksel analizler için anlamlılık düzeyi $p < 0.05$ olarak kabul edilmiştir.

4. BULGULAR (RESULTS)

Öğrencilerin yaş ortalaması 19.59 ± 1.63 (min 17-max 32)'dir. Öğrencilerin %85.2'si kadın %14.8'i erkektir. Öğrencilerin %63.7'u hemşirelik, %14.8'i ebelik bölümündedir. Öğrencilerin %45.3'ü 1.sınıf, %83.9'u bekar, %63.7 gelir gider dengeli, %96.1'i çalışmıyor, %44.1'i ilçede yaşıyor, %95.2'si ailesi ile yaşıyor, %95.6'sının fiziksel rahatsızlık öyküsü olmadığını, %96.4'ü ruhsal hastalık öyküsü olmadığını ifade etmiştir. Öğrencilerin %53.0'ı korona virüslü hastalara bakım vermede istekli olmadığını, %23.4'ü istekli olduğunu, %66.9'u korona virüs hakkında bilgisi var olduğunu, %63.5'i korona virüs ile ilgili eğitim almak istediğini belirtmiştir (Tablo 1).

Tablo 1. Öğrencilerin sosyodemografik özelliklerinin dağılımı (N=411)
(Table 1. Distribution of sociodemographic characteristics students')

Sosyodemografik Özellikler		n	%
<20 yaş		332	80.7
21 yaş<		79	19.3
Yaş Ortalaması: 19.59±1.63 Min=17 Max=32			
Cinsiyet	Kadın	350	85.2
	Erkek	61	14.8
Bölümü	Hemşirelik	262	63.7
	Ebelik	149	36.3
Sınıf	1. Sınıf	186	45.3
	2. Sınıf	105	25.5
	3. Sınıf	108	26.3
	4. Sınıf	12	2.9
Aile Tipi	Çekirdek Aile	345	83.9
	Parçalanmış Aile	13	3.2
	Geniş Aile	53	12.9
Medeni Durum	Bekar	409	99.5
	Evli	2	0.5
Gelir Durumu	Gelir Giderden Az	124	30.2
	Gelir Gider Dengeli	262	63.7
	Gelir Giderden Fazla	25	6.1
Çalışma Durumu	Evet	16	3.9
	Hayır	395	96.1
Yaşadığı Yer	İl	174	42.3
	İlçe	181	44.1
	Köy	56	13.6
Birlikte Yaşadığı Kişiler	Aile	371	95.2
	Arkadaş	18	2.2
	Yalnız	11	1.3
	Diğer	11	1.3
Fiziksel Hastalık Olma Durumu	Evet	18	4.4
	Hayır	393	95.6
Ruhsal Hastalık Olma Durumu	Evet	15	3.6
	Hayır	396	96.4
Korona Virüslü Hastalara Bakım Vermede İsteklilik Durumu	Çok İstekli Olurum	7	1.7
	İstekli Olurum	96	23.4
	İstekli Olmam	218	53.0
	Hiç İstekli Olmam	90	21.9
Korona Virüs Hakkında Yeterli Bilgiye Sahip Mi?	Evet Bilgim Var	275	66.9
	Kararsızım	130	31.6
	Hayır Bilgim Yok	6	1.5
Korona Virüs İle İlgili Eğitim Almak İster Misiniz?	Evet	261	63.5
	Hayır	94	22.9
	Kararsızım	56	13.6

Covid-19 korku  l eğinin toplam puan ortalaması 19.62 4.97 olarak saptanmıştır (Tablo 2). KKA 'nin belirlenen 2 alt  l eğinin ve toplam puan ortalamaları incelendiğinde, Ya amdaki  aresizlik 5.44 4.97, S re Giden Tehdit Algısı 5.03 3.40 ve toplam puan 10.47 7.37 olarak belirlenmiştir (Tablo 2).

Tablo 2. Covid-19 korku  l eği ve korku ve kontrol algısı  l eği puan ortalamalarının dağılımı

(Table 2. Distribution of the mean scores of the Fear of COVID-19 Scale and the fear and control perception scale)

Covid-19 Korku �l�eği	Ort	SS	Min	Max
Covid-19 Korku �l�eği Toplam Puanı	19.62	4.97	7	32
Korku ve Kontrol Algısı �l�eği (KKA�) Alt Alanları	Ort	SS	Min	Max
Ya�amdaki �aresizlik	5.44	4.97	1	17
S�re Giden Tehdit Algısı	5.03	3.40	0	24
Korku ve Kontrol Algısı �l�eği Toplam Puanı	10.47	7.37	1	41

Korku ve Kontrol Algısı  l eği (KKA ) alt alanlarından yaşamdaki  aresizlik, S re Giden Tehdit Algısı ve KKA  toplam puanları ile Covid-19 korku  l eği toplam puanı arasında pozitif yönlü istatistiksel olarak anlamlı düzeyde ilişki olduğu saptanmıştır ($p \leq 0.01$) (Tablo 3).

Tablo 3. Öğrencilerin Covid-19 korku  l e i ve korku ve kontrol algısı  l e i puanları arasındaki ilişki
(Table 3. The relationship between scores Covid-19 fear scale and fear and control perception scale scores students')

		Korku ve Kontrol Algısı �l�e�i		
		Ya�amdaki �aresizlik	S�re Giden Tehdit Algısı	Korku ve Kontrol Algısı �l�e�i Toplam Puanı
Covid-19 Korku �l�e�i Toplam Puanı	r	0.605**	0.609**	0.640**
	p	0.000	0.000	0.000
	n	411	411	411

**Korelasyon $p \leq 0.01$ düzeyinde anlamlıdır

Tablo 4. Öğrencilerin sosyodemografik özellikleri ile Covid-19 korku  l e i ve korku ve kontrol algısı  l e i puan ortalamaları arasındaki ilişki

(Table 4. The relationship between the mean scores of Covid-19 fear scale and the perception of fear and control scale with sociodemographic characteristics of the students)

Covid-19 Korku �l�e�i	�zellik		n	Ort�ss	t/f*	p
Covid-19 Korku �l�e�i Toplam Puanı	Cinsiyet	Kadın Erkek	350 61	17.21�4.69 13.26�5.26	5.955	0.000
	Bölüm	Hemşirelik Ebelik	262 149	16.05�5.07 17.62�4.65	3.101	0.002
	Korona Virüs İle İlgili Eğitim Almak İster misiniz?	Evet Hayır Kararsızım	261 94 56	15.87�4.45 18.67�4.75 16.67�6.54	11.441	0.000
Korku ve Kontrol Algısı �l�e�i (KKA�) Alt Alanları	�zellik		n	Ort�ss	t*	p
Ya�amdaki �aresizlik	Ya�	<20 ya� 21 ya�<	332 79	5.28�3.30 6.11�3.76	-1.960	0.050
S�re Giden Tehdit Algısı	Ya�	<20 ya� 21 ya�<	332 79	4.84�4.06 5.83�5.62	-1.819	0.070
Korku ve Kontrol Algısı �l�e�i Toplam Puanı	Ya�	<20 ya� 21 ya�<	332 79	10.12�6.94 11.94�8.89	-1.982	0.048
Korku ve Kontrol Algısı �l�e�i (KKA�) Alt Alanları	�zellik		n	Ort�ss	t*	p
Ya�amdaki �aresizlik	Fiziksel Hastalık �yk�s�	Evet Hayır	18 393	7.61�4.93 5.34�3.28	2.791	0.005
S�re Giden Tehdit Algısı	Fiziksel Hastalık �yk�s�	Evet Hayır	18 393	7.88�4.15 4.90�4.16	2.862	0.004
Korku ve Kontrol Algısı �l�e�i Toplam Puanı	Fiziksel Hastalık �yk�s�	Evet Hayır	18 393	15.50�11.85 10.26�7.03	2.986	0.003
Korku ve Kontrol Algısı �l�e�i (KKA�) Alt Alanları	�zellik		n	Ort�ss	f**	p
Ya�amdaki �aresizlik	Korona Virüs İle İlgili Eğitim Almak İster misiniz?	Evet Kararsızım Hayır	261 94 56	5.16�3.35 5.99�3.40 6.33�4.54	10.954	0.000
S�re Giden Tehdit Algısı	Korona Virüs İle İlgili Eğitim Almak İster misiniz?	Evet Kararsızım Hayır	261 94 56	4.74�4.09 5.52�4.65 7.66�6.11	15.805	0.000
Korku ve Kontrol Algısı �l�e�i Toplam Puanı	Korona Virüs İle İlgili Eğitim Almak İster misiniz?	Evet Kararsızım Hayır	261 94 56	9.90�7.01 11.51�7.75 14.00�12.32	15.109	0.000

*t=Independent student t testi

**f=ANOVA testi

Öğrencilerin bazı sosyodemografik özellikleri ile Covid-19 Korku  l e i ve Korku ve Kontrol Algısı  l e i puan ortalamaları arasındaki



ilişki incelenmiştir. Kadın öğrencilerin Covid-19 korku ölçeği toplam puan ortalamalarının erkek öğrencilerinkinden istatistiksel olarak anlamlı düzeyde yüksek olduğu saptanmıştır ($p<0.01$). Ebelik bölümü öğrencilerinin Covid-19 korku ölçeği toplam puan ortalamalarının hemşirelik bölümü öğrencilerinin puanlarından istatistiksel olarak anlamlı düzeyde yüksek olduğu saptanmıştır ($p<0.01$). Korona virüs ile ilgili eğitim almada kararsız olanların Covid-19 korku ölçeği toplam puan ortalamalarının eğitim almada istekli ve isteksiz olanlara göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde yüksek olduğu saptanmıştır ($p<0.01$) (Tablo 4). Öğrencilerin 21 yaş üstü olanların KKAÖ yaşamda çaresizlik ve toplam puan ortalamalarının 20 yaş altı olanlardan istatistiksel olarak anlamlı düzeyde yüksek olduğu saptanmıştır ($p<0.01$). Öğrencilerin fiziksel hastalık öyküsü olanların KKAÖ tüm alt alanları ve toplam puan ortalamalarının fiziksel hastalık öyküsü olmayanlardan istatistiksel olarak anlamlı düzeyde yüksek olduğu saptanmıştır ($p<0.01$). Öğrencilerin korona virüs ile ilgili eğitim almak istemeyenlerin KKAÖ tüm alt alanları ve toplam puan ortalamalarının eğitim almada istekli olan ve kararsız olanlardan istatistiksel olarak anlamlı düzeyde yüksek olduğu saptanmıştır ($p<0.01$) (Tablo 4).

5. TARTIŞMA (DISCUSSION)

Covid-19 salgını, dünyada halk sağlığı için en yıkıcı ve zorlu kriz olarak ortaya çıktı. Artan ölüm oranının yanı sıra, dünyanın dört bir yanındaki ülkeler, her yaştan insanı etkiledi. Üniversite öğrencileri uzun süre evde kapalı kalmak zorunda kaldı. Bu tür bir kapanma, genel olarak üniversite öğrencileri arasında ruh sağlığı zorluklarını yoğunlaştırmaktadır [14, 15 ve 16]. Bu araştırmada hemşirelik ve ebelik öğrencilerinde Covid-19 korkusu orta düzeyin biraz üzerinde saptanmıştır. Öğrencilerin %53.0'ı korona virüslü hastalara bakım vermede istekli olmadığını belirlemiştir. Etiyopya da yapılan bir çalışmada öğrencilerde Covid-19 pandemi sürecinde %22.2 stres, %39.6 anksiyete, %40.2'sinin depresyon yaşadığı belirlenmiştir [9]. Pandemi salgınında insanlar hastalığa yakalanmaktan korkmakta veya hastalığı taşıma şüphesi içinde olmaktadır. Bu araştırmaya katılan öğrencilerde enfekte olma korkusu Covid-19 salgını sırasında duyulan korkunun nedenlerinden biridir. Alanyazında yapılan araştırmalarda da Covid-19 pandemisinin yaygın psikolojik etkileri arasında korkunun öne çıktığı görülmektedir [17, 18, 19, 20 ve 21].

Korku, bilenen bir objeye yönelik tehlike düşündüren duygusal bir tepkidir. İnsan doğası gereği tehlikeli olarak algıladıkları ortamlardan uzak kalmak, eğer bu durumun içindelerse, kendini korumak için kaçmak isterler [2 ve 3]. Bu yüzden korku, tehlike çağrıştırdığı için, korunma, kaçma eylemi içeren bir duygudur [2 ve 3]. Araştırma sonucunda hemşirelik ve ebelik öğrencilerinde Covid-19 korkusunu doğal olarak yaşadıkları ve korkuyu kontrol etmede korunma yaklaşımı içinde olduğu görülmektedir. Aynı zamanda öğrencilerin korkuyu kontrol etmede olumlu yaklaşım içinde olduğu belirlenmiştir. Bu sonuç öğrencilerin korkuları ile yüzleşmesi, kabul etmesi, korkunun üstesinden gelmesi, öğrencinin kendine duyduğu özgüven ve korkuyu atlatabileceğine olan inancı ile ilişkilendirilebilir.

Çalışmada çoğu öğrenci Covid-19 hakkında bilgi sahibi olduğu, kız öğrencilerinde, ebelik bölümü, Covid-19 korkusu ile ilgili eğitim almak istemeyen öğrencilerde Covid-19 korkusu ölçek puanı daha yüksek saptanmıştır. Ayrıca 21 yaş üzeri, fiziksel hastalığı olanlarda korku ve kontrol algısı puanı daha yüksek bulunmuştur. Kız öğrencileri korkuyu daha çok yaşamalarının sebebi çalışma popülasyonumuzun çoğunluğunun kız öğrencilerden oluşmasından kaynaklandığı düşünülmektedir. Bu aynı zamanda kadınların stresli durumlara tepki

olarak abartılı duygusal tepkiler ve olumsuz duygular yaşıadıkları ve tipik olarak ev işleri, bakıcılık rolü dahil olmak üzere bir pandemi sırasında erkeklerden daha büyük bir yüke sahip oldukları gerçeğiyle açıklanabilir. Ek olarak, kadınlar genellikle erkeklerden daha stresli yaşam olaylarına maruz kalmaktadırlar. Mısır da yapılan bir araştırmada kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre anksiyete yaşama olasılığı daha yüksek belirlenmiştir [22]. Öğrenciler arasında yapılan benzer bir çalışmada, kız öğrencilerin endişeli olma ihtimalinin daha yüksek olduğunu bulmuştur [17, 23, 24 ve 25].

Öğrencilerin  o unlu u Covid-19 hakkında bilgisi sahibi olduğu belirlenmiştir. Bu, hemşirelik/ebelik bölümü sağlık alanı olması eğitim müfredatlarında ilgili konuların olmasından kaynaklanıyor olabilir. Öğrenciler hastalığı genel olarak daha iyi anlıyor olabilirler. Ek olarak, çalışma sonuçları, öğrencilerin çoğunun enfeksiyon kontrolünü bilme, aseptik tekniği kullanma, tehdit edici durumlara uyumlarını güçlendirmek için yetkin olduklarını göstermektedir.

21 ya  üzeri öğrencilerde korkuyu daha çok yaşadığı belirlenmiştir. 21 ya  üzeri öğrenciler mezun aşamasına gelmiş grubu kapsamaktadır. Bu, son sınıflara gelmiş öğrencilerin daha iyi bilgi birikimine sahip olmasıyla açıklanabilir. Sağlık alanında  n safhalarda çalışacak sağlık çalışanı adayı  ğrencilere Covid-19 bulaşma riski, korunma yolları hakkında belli aralıklarla doğru bilgilerin açıklanması öğrencilerin stresi ve korkusunu azaltmaya yardımcı olabilir.

Viral enfeksiyonlarla mücadele için metabolizmanın düzgün çalışması büyük önem taşımaktadır. Metabolizmadaki bozukluklar vücudu daha savunmasız h le getirmekte ve vücut fonksiyonları kısıtlamakta, bu da vücudun çok daha fazla yıpranmasına neden olmaktadır [26]. Fiziksel hastalığı olan öğrencilerde korku ve kontrol algısı puanı daha yüksek bulunmuştur. Öğrencilerin bağışıklık sistemlerinin zayıf ve savunmasız olabileceğini d  nmeleri bu yüzden korkuyu daha fazla yaşamaları ile ilişkilendirilebilir.

6. SONUÇ VE ÖNERİLER (CONCLUSION AND SUGGESTIONS)

Araştırmada hemşirelik ve ebelik  ğrencilerinde Covid-19 korkusu orta düzeyin biraz üzerinde saptanmıştır. Öğrencilerin yarıdan biraz fazlası Covid-19'lu hastalara bakım vermede istekli olmadığı belirlenmiştir. Çalışmada  ğrencilerin korkuyu kontrol etmede olumlu yaklaşım içinde olduğu belirlenmiştir. Ayrıca kız  ğrencilerinde, ebelik bölümü, Covid-19 korkusu ile ilgili eğitim almak istemeyen öğrencilerde Covid-19 korkusu ölçek puanı daha yüksek saptanmıştır. Öğrencilerin 21 ya  üzeri, fiziksel hastalığı olanlarda korku ve kontrol algısı puanı daha yüksek bulunmuştur. Bu bulgular, yöneticilerin Covid-19 ile mücadele ederken sağlık çalışanı adayı öğrenciler arasında psikolojik sağlığa dikkat etmesi gerektiğini gösteriyor. Bunun için yöneticiler ihtiyaç halinde riskli gruplara Covid-19 korkusu için yardım hatları,  evrimi i konsültasyon ve ayakta tedavi konsültasyonu dahil olmak üzere çeşitli kanallar aracılığıyla psikolojik sağlık hizmetleri sağlaması gerekmektedir. Ayrıca,  ğrencilere belli aralıklarla Covid-19 hakkında bilgilendirme korunma yolları eğitimleri verilmelidir.

ARAŞTIRMANIN SINIRLILIKLARI (LIMITATIONS OF THE RESEARCH)

Çalışma da sadece bir üniversitede olması araştırmanın sınırlılıkları arasındadır.

ÇIKAR ÇATIŞMASI (CONFLICT OF INTEREST)

Yazarlar arasında çıkar  atı ması bulunmamaktadır.

FİNANSAL AÇIKLAMA (FINANCIAL DISCLOSURE)

Bu alışma için finansal destek alınmamıştır.

ETİK KOMİTE ONAYI (ETHICAL COMMITTEE APPROVAL)

Araştırmanın uygulanabilmesi ve verilerin toplanabilmesi amacı ile Sağlık Bakanlığı Bilimsel Araştırma Platformu'ndan (2020-05-22T14_23_19) sayılı izin, Manisa Celal Bayar Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi'nden (29/05/2020-E.39528, 64031256-300- sayılı) izin, Manisa Celal Bayar Üniversitesi Tıp Fakültesi Dekan'lığı Sağlık Bilimleri Etik Kuruldan (03/06/2020, 20.478.486-sayılı) izin alınmıştır. Araştırma için hazırlanan evrimii link üzerinden öğrencilere, araştırmanın amacı, süreci ve anket formu hakkında açıklamalar yapılmış, araştırmaya katılımların gönüllülük esasına dayandığı belirtilerek öğrencilerin de onamları alınmıştır. Bu araştırma, Helsinki Deklerasyonu Prensipleri dikkate alınarak yapılmıştır.

KAYNAKLAR (REFERENCES)

- [1] Wu, P., Fang, Y., Guan, Z., Fan, B., Kong, J., Yao, Z., and ark., (2009). The psychological impact of The SARS epidemic on hospital employees in china: exposure, risk perception, and altruistic acceptance of risk, *Can J Psychiatry*, 54(5):302-311. DOI: 10.1177/070674370905400504.
- [2] şalcioğlu, E., Urhan, S., Piringioğlu, T., and Aydın, ř., (2017). Anticipatory fear and helplessness predict PTSD and depression in domestic violence survivors. *Psychological Trauma: Theory, Research, Practice, & Policy*, 9, 117-125.
- [3] Başoğlu, M. and şalcioğlu, E., (2011). A mental healthcare model for mass trauma survivors: control-focused behavioral treatment of earthquake, war, and torture trauma, Cambridge, United Kingdom: Cambridge University Press.
- [4] Brooks, S.K., Webster, R.K., Smith, L.E., Lisa Woodland, L., Simon Wessely, S., Neil Greenberg, N., and ark., (2020). The psychological impact of quarantine and how to reduce it: rapid review of the evidence, *Lancet*, 395(10227):912-920. DOI: 10.1016/S0140-6736(20)30460-8.
- [5] Shigemura, J., Ursano, R.J., Morganstein, J.C., Kurosawa, M., and Benedek, D.M., (2020). Public responses to the novel 2019 coronavirus (2019-nCoV) in Japan: mental health consequences and target populations. *Psychiatry Clin Neurosci*, 74(4):281-282. DOI: 10.1111/pcn.12988.
- [6] Son, C., Hegde, S., Smith, A., Wang, X., and Sasangohar, F., (2020). Effects of covid-19 on college students' mental health in the united states: interview survey study, *J Med Internet Res*, 22(9):e21279.
- [7] Lee, J., (2020). Mental health effects of school closures during Covid-19, *Lancet Child Adolesc Health*, 4(6):421. DOI: 10.1016/S2352-4642(20)30109-7.
- [8] Islam, M.A., Barna, S.D., Raihan, H., Khan, M.N.A., and Hossain, M.T., (2020). Depression and anxiety among university students during the covid-19 pandemic in bangladesh: a web-based cross-sectional survey, *PLoS One*, 15(8):e0238162. DOI: 10.1371/journal.pone.0238162.
- [9] Mekonen, E.G., Workneh, B.S., Ali, M.S., and Muluneh, N.Y., (2021). The psychological impact of covid-19 pandemic on graduating class students at the university of gondar, Northwest Ethiopia, *Psychol Res Behav Manag*, 9(14):109-122. DOI: 10.2147/PRBM.S300262.



- [10] Sahu, P., (2020). Closure of universities due to coronavirus disease 2019 (covid-19): impact on education and mental health of students and academic staff, *Cureus*, 12(4).
- [11] Salman, M., Asif, N., Khan, Z.M., Hussain, K., Tahir, H., Raza, M.H., and ark., (2020). Psychological impact of covid-19 on pakistani university students and how they are coping. *MedRxiv*. DOI: <https://doi.org/10.1101/2020.05.21.20108647>.
- [12] Ahorsu, D.K., Lin, C.Y., Imani, V., Saffari, M., Griffiths, M. D., and Pakpour, A.H., (2020). The fear of covid-19 scale: development and initial validation, *International Journal of Mental Health and Addiction*, 27:1-9. DOI: 10.1007/s11469-020-00270-8.
- [13] Bakio lu, F., Korkmaz, O., and Ercan, H., (2020). Fear of covid-19 and positivity: mediating role of intolerance of uncertainty, depression, anxiety, and stress. *International Journal of Mental Health and Addiction*. 28:1-14. DOI: 10.1007/s11469-020-00331-y.
- [14] Mei, S.L., Yu, J.X., He, B.W., and Li, J.Y., (2011). Psychological investigation of university students in a university in jilin province, *Med Soc*, 24(5):84-6.
- [15] Hossain, S., Anjum, A., Uddin, M.E., Rahman, M.A., and Hossain, M.F., (2019). Impacts of socio-cultural environment and lifestyle factors on the psychological health of university students in bangladesh: a longitudinal study, *J Affect Disord*, 256:393-403. DOI:10.1016/j.jad.2019.06.001.
- [16] Shamsuddin, K., Fadzil, F., Ismail, W.S.W., Shah, S.A., Omar, K., Muhammad, N.A., and ark., (2013). Correlates of depression, anxiety and stress among malaysian university students, *Asian Journal of Psychiatry*, 6(4):318-23.
- [17] Zhang, Y. and Ma, Z.F., (2020). Impact of the covid-19 pandemic on mental health and quality of life among local residents in liaoning province, china: a crosssectional study. *International Journal of Environmental Research Public Health*, 17(7):1-12. DOI: 10.3390/ijerph17072381.
- [18] Trnka, R. and Lorencova, R., (2020). Fear, anger, and media-induced trauma during the outbreak of covid-19 in the czech republic. *Psychological Trauma: Theory, Research, Practice, and Policy*. 12(5):546-549. <https://doi.org/10.1037/tra0000675>.
- [19] Levkovich, I. and Shinan-Altman, S., (2020). Impact of the covid-19 pandemic on stress and emotional reactions in israel: a mixed-methods study, *International Health*, 13. DOI: 10.1093/inthealth/ihaa081.
- [20] Reznik, A., Gritsenko, V., Konstantinov, V., Khamenka, N., and Isralowitz, R., (2020). Covid-19 fear in eastern europe: validation of the fear of covid-19 scale, *Int J Ment Health Addict*, 1-6. DOI: 10.1007/s11469-020-00283-3.
- [21] Wenjun, C., Ziwei, F., Guoqiang, H., Mei, H., Xinrong, X., Jiabin, D., and ark., (2020). The psychological impact of the COVID-19 epidemic on college students in China, *Psychiatry Res*, 287:112934. DOI: 10.1016/j.psychres.2020.112934.
- [22] Wolf, M.R. and Rosenstock, J.B., (2017). Inadequate sleep and exercise associated with burnout and depression among medical students. *Acad Psychiatry*, 41(2):174-9. DOI: 10.1007/s40596-016-0526-y.
- [23] Elsharkawy, N.B., Abdelaziz, E.M., (2020). Levels of fear and uncertainty regarding the spread of coronavirus disease (Covid-19) among university students, *Perspect Psychiatr Care*. 1-9. DOI: 10.1111/ppc.12698.



-
- [24] Nguyen, H.T., Do, B.N., Pham, K.M., Kim, G.B., Dam, H.T.B., Nguyen, T.T., and ark., (2020). Fear of covid-19 scale-associations of its scores with health literacy and health-related behaviors among medical students, Int J Environ Res Public Health, 17(11):4164. DOI: 10.3390/ijerph17114164.
- [25] Yehudai, M., Bender, S., Gritsenko, V., Konstantinov, V., Reznik, A., and Isralowitz, R., (2020). Covid-19 fear, mental health, and substance misuse conditions among university social work students in israel and russia, Int J Ment Health Addict, 1-8. DOI: 10.1007/s11469-020-00360-7.
- [26] <https://www.dw.com/tr/koronavir%C3%BCs-kronik-hastal%C4%B1klar-neden-riski-art%C4%B1r%C4%B1yor/a-52927612>.